

Könyvek között

Egy nyugdíjas könyvtáros írásai

Futaky László a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár nyugalmazott igazgató-helyettese, a szakmai közélet mindig is elkötelezett, tevékeny személyisége, korábban és napjainkban, nyolcvanon túl is viszonylag sokat publikáló írástudó. Azoknak a könyvtárosoknak az egyike, akik másik szakjuk (ő irodalomtanár volt) révén nemcsak a könyvtárügy, a könyvtárosok időszzerű kérdéseiről és múltjáról vetették papírra a gondolataikat, de gyakran megnyilatkoztak és megnyilatkoznak a határterületek, főleg az irodalom és a történelem jelenségeiről, szívesen írtak és írnak könyvismertetéseket és kritikákat; pályakezdő korában még versei is jelentek meg. Örömmel vállalt szerkesztői feladatokat: pl. *Az irodalom „mindenese”*. Fábrián Zoltán (1986); *Fejezetek Szabolcs-Szatmár-Bereg megye könyvtár-történetéből* (2004-2005); *Bessenyei György-breviárium* (2011); *Szabolcs-szatmár-beregi Szemle* stb. Gazdag és sokrétű életművének szerves részét képezik a rövidebb-hosszabb közleményeiből összeállított válogatásai: *Könyvespolc* (1985); *Könyvtári múltidéző* (1998); *Kapocs* (2007).

Mostani, az egykori munkahelye által 2017-ben közreadott *Könyvek között* című kötetének a tartalma szintén vegyes. Kronológiailag is: a szerző az első részben (*Szellemi-szakmai kötődések. Két megyebeli alkotóról*) mindössze két, életrajzi jellegű dolgozatot, a másodikban (*Művelődési társaságok, kulturális egyesületek. Szakmai szervezetek műhelyéből*) további huszonkét publikációt helyezett el, mindez együttvéve huszonnégy 2009 és 2017 között keletkezett cikk, recenzió és kritika; köztük négy kézirat szövegét most közli először. Felfogható ráadásnak, de inkább Futaky László érett korának kritikai szemléletét demonstrálja, idézi élénk az utolsó blokk (*Visszatekintés. Kötetek az 1970-es, 1980-as évekből*), amely valójában öt esztendő (1976-1980) tizenhárom rövid könyvismertetését gyűjtötte csokorba.

Aligha tévedünk, ha azt állítjuk, hogy a válogatás legfontosabb darabja mindjárt az első, egy kiállítási bevezető, amelyben a szerző testvérbátyját, Futaky István (1926-2013) göttingeni nyelvészprofesszort és az ő munkásságát, tudományos érdemeit mutatja be, kiemelve a magyar és a finnugor vonatkozásokat. Az ezt követő, terjedelmileg jóval kurtább írás szintén érzelmi, baráti kötődést tükröz: a magyar irodalmi élet szabolcsi kiválósága, Ratkó József – aki hosszú ideig könyvtáros volt – egyik szellemes szösszenetének („Diplomata vigyor // Ah, arcmodor / a harcmodor”) háttérét, „forrásvidékét” ismerteti.

Számos személyes emlék és élmény olvasható a helyi kulturális egyesületekről (Kölcsy Társaság, Bessenyei Társaság), és intézményekről (nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium, megyei könyvtár) szóló közleményekben. A recenziókon is átleng a

szabolcs-szatmár-beregi táj szeretete, a legnemesebb értelemben vett lokálpatriotizmus. Örömmel látjuk a címekben és a szövegsorokban, leggyakrabban a múlt századi ünnepi könyvhetek szervezői, rendezői között egykori könyvtáros kollégák (pl. Kovács Tibor és felesége, valamint Bory Zsolt) nevét. Újból megjelenik a Magyar Könyvtárosok Egyesülete megyei szervezete negyven éves fennállásának megünneplésekor elmondott ünnepi köszöntője. Most először lát viszont napvilágot az MKE hetvenötödik évfordulójára közzétett jubileumi kiadványról a megyei könyvtár könyvszemle-sorozatában tartott előadása. Saját, *Kapocs* című kötetét is ő maga mutatta be a Bessenyei Társaság tagjai és meghívottjai előtt.

Érdekes és vonzó színfoltjai a karcsú kötetnek a nyíregyházi főiskola tanárának, János Istvánnak az irodalomtörténeti tanulmányairól, valamint a szülőtáj íróinak, költőinek és publikáló tanárainak (a mátészalkai Pénzes Ottó portréi és interjúi, az ugyancsak szalkai Oláh András versei és drámái) munkáiról, Mátis Béla tanító önéletrajzáról, Szűcs Imre (aki ugyancsak pedagógus) emlékeiről, a holokauszt után Izraelbe kivándorolt Leitner Dávid családtörténetéről, Miklós Elemér beregi arcképcsarnokáról, Budaházi István költeményeiről írt tömör és beleérző értékelései.

Látszólag idegen testet képeznek az összeállításban a megyehatáron túl napvilágot látott könyvekről született méltatásai. Valójában ezek Futaky László széles látókörének, sokoldalú érdeklődésének és műveltségének bizonyítékai. Ez a kitétel nemcsak a már említett MKE-történetre, a budapesti Egyetemi Könyvtár utolsó évszázadát elemző tanulmánygyűjteményre és a tatabányai József Attila Megyei Könyvtár évkönyvére, valamint e sorok írójának az erdélyi reformországyűlések művelődési törekvéseiről írt monográfiájára és Széchenyi István bihari kapcsolatairól készített dolgozataira igaz. Éppúgy igaz a hetvenes évek második felében forgalomba került magyar irodalmi alkotásokra, a klasszikus vagy ma már klasszikus (Pap Károly, Örkény István, Varga Domokos) és az akkor még fiatal vagy kezdő (Baranyi Ferenc, Jókai Anna, Timár György, Rákosy Gergely, Sebeők János stb.) írók műveire, amelyekről igencsak hozzáértő miniesszéket közölt.

Könyvek között / Futaky László. – Nyíregyháza : [Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár], 2017. – 158 p. ; 24 cm

Bényei Miklós

